

Tåssåsens sameby

Beslut om skydds jakt efter björn inom Tåssåsens sameby

Beslut

Lännsstyrelsen beslutar att bevilja skydds jakt efter en björn inom Tåssåsens sameby och att beslutet omfattas av de villkor som följer.

Beslutet gäller utan hinder av att det överklagas. Hur beslutet kan överklagas framgår av bilaga 1.

Villkor

När får skydds jakten bedrivas?

Skydds jakten får bedrivas under tiden från och med 16 mars till och med 23 mars 2022. Skydds jakten får genomföras under hela dygnet.

Lännsstyrelsen ska inför varje jakt tillfälle kontaktas på telefon 010-225 30 40. Lännsstyrelsen avlyser skydds jakten om tillåtet antal björnar fällts eller påskjutits innan jakt tiden löpt ut.

Lännsstyrelsen äger rätt att omedelbart avlysa jakten om förutsättningarna för skydds jakt förändras eller om jakt förhållandena förändras på ett sådant sätt att jakten inte kan genomföras i enlighet med gällande bestämmelser samt villkoren i detta beslut.

Lännsstyrelsen äger också rätt att avlysa jakten om villkoren i detta beslut inte följs.

Var får skydds jakten bedrivas?

Skydds jakten får endast bedrivas inom det jakt område som förevisas enligt bilaga 2.

Lännsstyrelsens personal som finns på plats får besluta att jakt som påbörjats i det angivna området får fullföljas även utanför områdena.

Skydds jakt får ske på annans mark.

Vilka djur får fällas?

Totalt får en (1) björn fällas.

Vilka får genomföra skyddsjakten?

Länsstyrelsen utser efter samråd med samebyn jaktledare. Jaktledaren får utse ett begränsat antal personer som får delta i skyddsjakten. Länsstyrelsens kontaktperson nås via Länsstyrelsens rovdjurstelefon 010-225 30 40.

I det fall Länsstyrelsen deltar agerar Länsstyrelsen som jaktledare.

Jaktledarens ansvar

Jaktledaren ansvarar för att:

- informera Polismyndigheten när skyddsjakten påbörjas samt vid skyddsjaktens slut samt om djuren fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut
- vid behov kunna uppvisa dokumentation på vilka personer som deltagit vid respektive jakttillfälle
- försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra vilt kan finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen
- sådana kommunikationsmedel används under skyddsjakten så att villkoren i detta beslut kan uppfyllas
- samtliga jaktdeltagare känner till beslutet och dess villkor i sin helhet
- om möjligt informera berörd markägare och jakträttsinnehavare att skyddsjakt kan komma att bedrivas på dennes mark under den jakttid som detta beslut omfattar

Jaktmedel och jaktmetoder

I Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) anges vilka vapen och kulpatroner som får användas vid jakt efter björn.

De utsedda jaktdeltagarna får, utan närvaro av Länsstyrelsens fältpersonal, söka efter samt ringa djuren med motorfordon. Om behov av ompostering finns får utsedd jaktledare och utsedda jaktdeltagare frakta vapen på skoter i terräng.

Förföljande och avlivning från snöskoter och helikopter får endast utföras av personal särskilt utsedd av Länsstyrelsen. Skyddsjakten får bedrivas med hjälp av helikopter under förutsättning att såväl pilot som skytt har erfarenhet av sådan verksamhet.

Skyddsjakten får bedrivas med hjälp av hund. Under ett och samma dygn får maximalt två (2) hundar släppas efter en och samma björn.

Skyddsjakten ska genomföras på ett sådant sätt att risken att skjuta bort en hona från sina ungar minimeras.

Anmälan om fälld eller påskjuten björn

Jaktledaren ska omedelbart och senast inom en timme från det att en björn fällts eller påskjutits anmäla detta till Länsstyrelsens rovdjurstelefon 010-225 30 40. Jaktledaren ska avlysa jakten om tillåtet antal björnar fällts eller påskjutits med stöd av detta beslut.

Hantering av fälld björn

Länsstyrelsen ska besikta det fällda djuret. I samband med besiktning ska Länsstyrelsen ta prover från djuret enligt bilaga till delegeringsbeslut NV-00303-21.

Skinnet, kranium och kött från det fällda djuret, förutsatt att skyddsjakten skett i enlighet med gällande lagstiftning och villkoren i detta beslut, tillfaller jakträttshavaren. Jakträttshavaren har rätt att överlåta skinnet till annan. Vid besiktningen märks skinnet och kranium från det fällda djuret med microchip som bevis på att det fällts lagligt. I det fall jakträttshavaren inte vill ha hela eller delar av djuret eller inte går att återfinna inom rimlig tid omhändertas hela djuret av Länsstyrelsen för vidare transport till SVA.

I det fall djuret fälls på statlig mark får skinn, kranium och kött tillfalla samebyn. Om samebyn inte gör anspråk på djuret omhändertas djuret i sin helhet av Länsstyrelsen.

För att jakträttshavaren ska kunna återfinnas behöver koordinater till fallplatsen tas och lämnas till besiktningsmannen så snart som möjligt. Skytten och jaktledaren är gemensamt ansvariga för att det sker.

Bakgrund

Ansökan

Den 16 mars 2022 ansökte Tåssåsens sameby om skyddsjakt efter en björn inom åretruntlanden vid Rulldalen. Samebyn har renar på bland annat Hottögsfjället, Fangvalen och Krappan. Området utgör åretruntmark för samebyn och fler renar förväntas komma till området under den annalkande våren.

Sökande kompletterade sin ansökan med bilder över positioner för sändarförsedda renar, men lyfter också att endast ett fåtal av renarna i området är sändarförsedda så de ger inte en helhetsbild av var renarna står.

Förekomst av björn i området

Samebyn har under dagen den 16 mars observerat spår av en ensam björn mellan Hottögsfjället och Fangvalen, i Rulldalen. Samebyn har själva dokumenterat detta och skickat bilder på spåren till Länsstyrelsen.

Skadebild

Björnen befinner sig i direkt närhet till flera renar och ytterligare renar kan förväntas komma till området under den annalkande våren. Renarna är till största delen högdräktiga vajor. Om björnen tillåts vara kvar i området består skadebilden i direkt dödade renar, men också i att vajorna stressas under den tid de är som mest störningskänsliga och därmed riskerar att kasta sina kalvar.

Skäl

Naturvårdsverket fattade den 21 april 2020 med stöd av 24 a § jaktförordningen (1987:905) beslut (NV-00303-20) om att överlämna rätten att besluta om skydds jakt efter björn, varg, lo och järv till vissa länsstyrelser.

Beslutet fattas med stöd av 9, 18, 21, 22, 23 a tredje punkten, 23 b och 24 d §§ jaktförordningen. I beslutet har även reglerna i artikel 12 och undantagsreglerna beträffande jakt i artikel 16 i Art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) beaktats.

I enlighet med 59 § jaktförordningen gäller detta beslut utan hinder av att det överklagas.

Länsstyrelsen bedömning

Länsstyrelsen gör en samlad bedömning i varje enskilt fall. Länsstyrelsen bedömer skadornas omfattning, förväntad skadebild, om skadeförebyggande åtgärder gjorts och vilka möjligheter till förebyggande av skada som finns samt möjlighet till annan lämplig lösning än skydds jakt. Länsstyrelsen bedömer om skydds jakt kan försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten. Länsstyrelsen beaktar också björnstammens utveckling i landet som helhet. Vidare bedömer Länsstyrelsen om det går att identifiera speciellt skadegörande individer eller särskilt skadeutsatta områden.

Allvarlig skada

I det här fallet har ännu ingen skada inträffat men björnen befinner sig i samebyns åretruntland och i nära anslutning till samebyns kalvningsland. I området finns några hundra renar. Länsstyrelsen bedömer att situationen snabbt kan bli allvarlig om björnen tillåts vara kvar i området och att det finns en hög förutsägbarhet i den allvarliga skada en björn i kalvningsland kan orsaka. Björnen har ingen annan föda i området som förekommer i sådan mängd som renar.

Renarna är mycket störningskänsliga med kalvningen nära förestående och den allvarliga skadan riskerar bestå bland annat i att björnen jagar och dödar renar, stressar de högdräktiga vajorna som till följd kan kasta sina ofödda kalvar. I det fall vajorna dödas riskeras förlust av såväl avelsdjur som kommande generation och möjlighet till framtida slaktuttag för samebyn och den enskilda renägaren försvinner.

Forskning i två skogssamebyar i Norrbotten har visat att björnens predation på ren om våren kan vara hög och föranleda stor skada för skogssamebyar, samma studie visar också att björnens predation på renkalv är som absolut störst under maj för att sedan avta när våren fortskrider. Någon liknande forskning har dock inte gjorts för fjällsamebyar, och heller inte på predation av ren så här tidigt på säsongen, men Länsstyrelsen bedömer att sannolikheten att en björn orsakar allvarlig skada i åretruntland är stor och att den kan avhjälpas genom skydds jakt.

Gynnsam bevarandestatus

Björnstammen bedöms nationellt sett ha uppnått gynnsam bevarandestatus. Med bakgrund av björnpopulationens status gör Länsstyrelsen bedömningen att skydds jakt på en björn inte försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus för björnen som art på nationell nivå.

I den senaste spillningsinventeringen uppskattades Jämtlands län ha omkring 1000 björnar och länet har en beslutad miniminivå motsvarande 370 björnar¹.

Länsstyrelsen bedömer att ett uttag av en björn i det aktuella området inte har en avgörande betydelse för det lokala beståndet då länet utifrån inventeringsresultat har god marginal till fastställd miniminivå.

Andra lämpliga lösningar

Andra alternativa lösningar som diskuterats är:

1. Flytta renarna någon annanstans

Vajorna kalvar i regel på samma ställe vid ungefär samma tid, år efter år. Dessa kalvningsområden är i anslutning till den plats där björnen nu dokumenterats. Dessa områden är särskilt lämpade för kalvning vad gäller tillgång på bete och skydd mot väder. Området förväntas fyllas på med mer ren ju längre våren fortskrider och att flytta dem från detta område bedöms i nuläget som olämpligt eftersom de ska kalva i närområdet. Även om renarna skulle gå att flytta förekommer det rovdjur i så gott som hela fjällområdet, varför detta inte skulle vara en

¹ Fastställande av miniminivåer för björn gällande rovdjursförvaltningsområden och län, Naturvårdsverket, NV-01525-18

alternativ lösning utan bara flytta problemet från ett område till ett annat. Dessutom är vajorna under denna tid väldigt känsliga för störningar. Att genomföra en hastig flytt så nära en förestående kalvning medför stora risker för att vajorna kastar sina kalvar.

2. *Utökade insatser för att övervaka renhjorden*
Samebyn använder redan alla tillgängliga resurser för att övervaka sina renhjordar. Det är under sådan övervakning björnen nu har upptäckts.
3. *Mota eller skrämma björnen*
För att vara säker på att björnen inte återvänder till området behöver den drivas bort en bra bit från området. Att mota en björn i ett flertal mil bedöms inte som etiskt försvarbart i och med den stress och risk för överhettning som björnen riskerar utsättas för. Dessutom kan skärmselförsöken också orsaka störningar för vajorna som just nu befinner sig i en känslig period.
4. *Avvakta för att se om björnen självmant lämnar platsen*
Länsstyrelsen bedömer det som osannolikt att björnen ska ge sig av från platsen då renarna i området utgör en bra källa till föda när den nu vaknat ovanligt tidigt. Så här års finns få andra födoalternativ som är jämförbara med mängden renar och kommande renkalvar i området.
5. *Låta renarna kalva i hägn*
Det kan inte anses som en lämplig lösning att hägna in området, det rör sig om stora ytor och förutsättningarna för att uppföra ett hägn på denna plats under denna tid är mycket dåliga. Metoden kan heller inte anses som lämplig över längre tid då den innebär orimliga insatser vad gäller underhåll av hägn, fodermängd och sjukdomsrisk för renarna.

Mot bakgrund av detta bedömer Länsstyrelsen att det saknas annan lämplig lösning.

Beslutets verkställighet

Då björnen befinner sig i samebyns åretruntland och nära viktiga kalvningsområden finns en uppenbar risk för skada som snabbt kan bli allvarlig. Länsstyrelsen bedömer därför att ett skyndsamt verkställighetsförfarande är nödvändigt.

Information

Jakt som inte följer angivna villkor sker utan stöd av detta beslut och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

Undantaget gällande användande av motorfordon ger inte rätt att från skoter skjuta, förfölja eller genskjuta björnen. Undantaget ger inte heller rätt att nyttja motordrivet fordon för att förhindra att björnen undkommer eller för att avleda deras uppmärksamhet från den som jagar.

Länsstyrelsen erinrar om 22 § jaktförordningen där det framkommer att ett skjutvapen som förvaras i ett motordrivet fortskaffningsmedel inte får ha ammunition i vapnets patronläge eller magasin.

Länsstyrelsen erinrar om att skyddsjakten enligt 27 § jaktlagen ska bedrivas på ett sådant sätt att viltet inte utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av viltchef Olov Hallquist med vilthandläggare Emma Andersson som föredragande.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten
2. Översikt jaktområde

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Jämtlands län antingen via e-post; jamtland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Jämtlands län, 831 86 Östersund.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, jamtland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 30 00. Ange diarienummer 2229-2022.

